

ПОВІДОМЛЕННЯ

про утворення разової спеціалізованої вченої ради

Заклад освіти/наукова
установа

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(ідентифікаційний код 02071240)

1. Здобувач ступеня доктора філософії

1.1. ПІБ здобувача ступеня
доктора філософії

Квік Андрій Михайлович

1.2. Освітньо-наукова
програма, яку завершив
здобувач

38594 Релігієзнавство (031 Релігієзнавство)

1.3. Окремі елементи
освітньо-наукової програми
забезпечуються іншим
закладом вищої освіти/
науковою установою (у тому
числі іноземним)

ні

2. Дисертація

2.1. Тема дисертації

Постсекулярна екуменічна парадигма Католицької церкви у
структурі релігійно-філософського дискурсу

2.2. Анотація дисертації

Квік А. М. Постсекулярна екуменічна парадигма Католицької
Церкви у структурі релігійно-філософського дискурсу.
Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 031 – релігієзнавство. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Міністерство освіти і науки України. Чернівці, 2023.

Робота містить вступ, три розділи, кожен з яких умовно поділено на підрозділи, висновки, список використаних джерел (152 позиції) та додаток. Загальний обсяг – 179 сторінки.

У вступі розкрито актуальність теми, сформульовано мету та завдання, визначено об'єкт і предмет дослідження, у виразно теоретико-методологічний інструментарій та важливість його використання для обґрунтування концептуальних елементів новизни, узагальнюючих тверджень і висновків, що винесені на захист, а також підтвердження особистого внеску здобувача в наукову розробку проблематики.

Перший розділ присвячено комплексному аналізу джерел (різного роду і походження документів), що висвітлюють зміст, ґенезу, богословську суть та морально-ціннісну спрямованість екуменізму як постсекулярної парадигми Католицької Церкви. Акцент зроблено на характеристиці теоретико-методологічних підходів та інструментарію дослідження, а відтак на обґрунтуванні найефективніших методів і принципів для реалізації дослідницьких завдань та релігієзнавчого аналізу католицької екуменічної парадигми з її контраверсійним впливами й взаємозв'язками як на християнський, так і нехристиянський світи.

У другому розділі головний дослідницький фокус звернено на

визначення філософсько-релігієзнавчого потенціалу критичного аналізу постсекулярної реальності в контексті габермасівських ідей і конотацій з метою виявлення специфіки богословського обґрунтування екуменізму в його соціальній спрямованості та суспільній пасіонарності. Вагомим здобутком у цьому контексті є висвітлення та наукова об'єктивація праксеологічного виміру й аксіологічного потенціалу екуменічного руху як суспільно-релігійного, морально-етичного і соціально-комунікативного фактору міжконфесійного діалогу, а також наукове обґрунтування соціально-педагогічного, просвітницького та виховного потенціалу і значення екуменічного руху як важливого фактору міжцерковного діалогу, головна мета якого – створення додаткового релігійно-комунікативного майданчика задля віднайдення спільної позиції й одностайних відповідей на виклики глобалізації.

У третьому розділі акцент зроблено на вивченні та науковому узагальненні змісту постмодерністської програми соціального служіння Католицької Церкви з метою визначення аксіологічного потенціалу екуменічного руху як важливого чинника міжцерковного діалогу в умовах пошуку спільної відповіді на виклики сучасності.

Загалом у дисертаційній роботі підведено підсумок релігієзнавчо-філософського осмислення постсекулярної духовно-соціальної реальності й екуменічного руху як специфічної богословської формули і суспільно-релігійної моделі повернення до витоків, ідеї та практики відновлення внутрішньої єдності серед вірян та зміцнення сили і впливу Церкви на суспільні запити сучасного світу й людини. Здійснено комплексне філософсько-релігієзнавче осмислення змісту, ідейно-сміслових і ціннісних концептів постсекулярної екуменічної парадигми Католицької Церкви. Проведено ґрунтовний релігієзнавчий аналіз соціально-практичного потенціалу екуменізму як домінантного напрямку і форми реалізації постсекулярної парадигми католицизму в умовах сучасних глобальних процесів і трансформацій, що мають свої суперечливі вияви на світовому, регіональному та локальному рівнях.

Зроблено спробу визначення основних чинників формування постмодерністської духовно-соціальної реальності та критичної оцінки впливу екуменізму на її трансформативну динаміку. Дослідницький фокус звернено на витлумачення науково-евристичного потенціалу засвоєних філософсько-релігієзнавчою думкою теоретико-методологічних підходів до вивчення католицької постсекулярної парадигми, що постає, з одного боку, як доктрина, а з другого, – як сукупність інструментів і практичних засобів для її реалізації, яка передбачає постійні зміни комплектації, вдосконалення, заміну на новіші, ефективніші й прагматичніші за підсумками поетапної імплементації та загальними результатами. Провідною ідеєю дослідження є релігієзнавча об'єктивація екуменічного руху як суспільно-релігійної моделі повернення до витоків і відновлення внутрішньої сили Католицької Церкви, а також як явища, заново детермінованого ресекулярністю – чи не найголовнішої ознаки постсекулярного світу, без чого вести мову про справжнє душпастирство, соціальне служіння, міжконфесійний діалог, удосконалення сучасних моделей державно-церковних відносин, а тим паче про її світову гуманітарну місію не доводиться.

Значну увагу зосереджено на експлікації ресекулярної реальності крізь призму біблійного антропосоціогенезу та католицького вчення про суспільство загалом. У цьому контексті актуалізовано провідні ідейно-сміслові, морально-етичні та соціально-правові концепти трактування Католицькою Церквою природи, сучасного стану та онтологічних перспектив постсекулярного суспільства. Здійснено критичний аналіз аксіологічного потенціалу діалогу між секулярним і релігійним суспільствами та доведено, що релігійне та міжконфесійне протистояння зумовлене здебільшого претензіями на релігійну монополію.

Логічно та послідовно виражено структурно-функціональну природу екуменізму в його взаємозв'язках і взаємовпливах на міжконфесійний діалог і процес інкультурації. Виконання цього завдання побудоване на висвітленні релігійно-богословського змісту екуменізму, визначенні соціально-релігійних і культурно-історичних передумов екуменічного руху, його духовної природи та форм практичної реалізації. Новизною філософської рефлексії діалогічних форм і праксеологічного виміру екуменізму є обґрунтування його соціальної спрямованості, духовних, релігійно-психологічних і соціально-етичних чинників діалектики екуменічного руху: його поширення, рецепції і, навпаки, стримування та несприйняття, що неодмінно вело до корекції традиційних моделей державно-церковних відносин не лише між конкретними країнами, а й регіонами і навіть континентами.

За результатами релігієзнавчого аналізу, із застосуванням еклезіально-богословської методології, витлумачено зміст екуменічної доктрини католицизму, виражено праксеологічний характер, доведено його кайрологічну спрямованість, а також те, що інституалізація екуменізму саме в такій формі нерозривно пов'язана з втіленням у життя рішень Другого Ватиканського собору. Зроблено особливий акцент на індуктивності пастирського служіння, коли цьому досвіду передують не загальновідомі й усталені в пастораті правила та гіпотетичні твердження, а можливість його безпосереднього набуття (вдосконалення), служачи в спільноті, яка має постійно нові запити, виклики тощо.

Провідною науково-теоретичною ідеєю релігієзнавчої концептуалізації проблематики постсекулярної екуменічної парадигми Католицької Церкви стало з'ясування її соціально-педагогічного, просвітницького і виховного потенціалу, а отже, й наукове обґрунтування важливості аксіологічного значення екуменізму, його морально-виховного потенціалу та соціально-педагогічного впливу, коли екуменізм постає дієвим чинником міжцерковного та міжконфесійного діалогу, а в підсумку – сприяє створенню позитивних умов для формування широкого соціально-культурного майданчика з метою вироблення спільної позиції і віднайдення додаткових релігійно-дидактичних, світоглядно зорієнтованих засадничих принципів сучасної освіти, що базується на євангельських настановах любові до ближнього (Ів. 13 : 34 - 35), взаємному полегшенні життєвих тягарів один одного (Гал. 6, 2), перебування в мирі зі всіма (Рим. 2, 18) тощо.

Обґрунтовано потребу екуменічної просвіти, освіти і науки не тільки серед майбутніх душпастирів, а й серед вірян різних конфесій, зокрема здобувачів вищої богословської освіти в межах навчальних дисциплін гуманітарно-світоглядного циклу та соціально-поведінкових предметів.

Доведено також, що важливою невід'ємною компонентою освітнього процесу серед богословів має бути викладання екуменізму як самостійної навчальної дисципліни або ж тематичний модуль навчання у рамках вивчення Пастирського і морального богослов'я, Місіології та місіонерської діяльності тощо. Додовнено релігієзнавчий підхід до трактування секулярного й секуляризації релігійного життя богословськими ідеями. Здійснено спробу сформулювати авторську систему концептуалізації секуляризації в Церкві, у тому числі й під впливом хибного розуміння еклезіально-богословської природи та головної мети екуменізму. В основу пропонованої конотації щодо тлумачення основних чинників і загроз секуляризації покладено твердження про системне підмінювання духовних цінностей земними. Схоже, освіта, наука і культура постсекулярної доби сподіваються «скотити» Христову Церкву з високого духовного рівня до низького душевного, з Нагірної проповіді про блаженство в Царстві Небесному – до створення «раю» на землі без Бога. Цей підхід змушує людську свідомість бачити в ній не заснований Богом живий організм, а одну зі звичайних земних організацій, яка покликана об'єднати різних людей зі спільними релігійно-моральними принципами, світоглядними переконаннями, традиціями, обрядами тощо. Більше того, за таких умов наукові інтенції сучасні науковці часто зводять до поверхневого розуміння того, що століттями спричиняє духовно-релігійних рух християнської віри, Хто – головне Джерело та Імпульс, який живить природу Церкви, забезпечуючи її життєвість, постійно актуальний запит на неї та завжди загалом високий рівень релігійності в суспільстві. Такі дослідники здебільшого хіба що констатують стрімке зростання церковно-релігійної мережі, вказуючи на чинники цих трансформацій у релігійній сфері.

У роботі задіяно теоретико-методологічний інструментарій релігієзнавчого та філософського знання, порівняльного богослов'я, історичної науки і, частково, соціології. Йдеться передусім про застосування методів систематизації та конвенційної комунікації тощо. Для критичного осмислення й узагальнення рефлексивного засвоєння, а також увиразнення науково-дискурсивної апробації та структуризації опрацьованого матеріалу використано методи феноменології, герменевтики, а також дедуктивного та індуктивного аналізу фактів в їх причинно-наслідкових зв'язках.

Методологія дослідження базуються на загальнонаукових методах: історизму, об'єктивності, синтезу та узагальнення, на принципах плюралізму, правових гарантій свободи совісті, релігійної терпимості, позаконфесійності тощо. Такий підхід – особливо важливий з огляду на проведення якісної релігієзнавчої рефлексії феномену екуменізму, його структурно-функціональної природи, конфесійно-богословського трактування й оцінки ідейно-ціннісного потенціалу екуменічного руху та основних праксеологічних форм реалізації екуменічної парадигми Католицької Церкви в контексті постсекуляризаційних трансформацій і зумовлених ними сучасних тенденцій міжконфесійного діалогу.

2.3. Ключові слова дисертації

аксіологія, глобалізаційні трансформації, гуманізм, дискурс (релігійний і філософський), екзистенціальна діалектика, екуменізм, комунікація (діалог), постсекулярна парадигма, релігійне життя, релігійні меншини, релігійність, релігія, секуляризація, теологія

(богослов'я), Церква (Католицька, Православна)

2.4. Посилання, за яким розміщено текст дисертації <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/7568>

2.5. Публікації здобувача, зараховані для захисту

Квік А. М. Релігієзнавчо-філософська рефлексія екуменізму в контексті постсекулярної парадигми. Науковий вісник Чернівецького університету Юрія Федьковича. Серія : Філософія. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. Вип. 813. С. 135-140.

Рік	2019
Ключові слова	екуменізм, постсекулярна парадигма, Католицька Церква, соціальна місія
DOI	-
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://www.philosophy.chnu.edu.ua/res//philosophy/813.pdf

Квік А. Ідейно-смыслова об'єктивізація постсекулярної реальності та християнська реакція на її релігійно-політичні процеси. Мультиверсум: філософський альманах. Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди НАН України. 2020. Вип. 2(172). Т. 2. С. 119–134.

Рік	2020
Ключові слова	постсекулярність, екуменізм, католицизм, християнство, десекуляризм, релігійна політика
DOI	10.35423/2078-8142.2020.2.2.09
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://multiversum.com.ua/index.php/journal/article/view/408/354

Квік А. Релігієзнавчо-філософський аналіз ефективності католицької екуменічної концепції в контексті міжрелігійного діалогу з ісламом. Освітній дискурс : збірник наук. праць. 2022. Вип. 41 (7-9). С. 74–85.

Рік	2022
Ключові слова	екуменізм, міжрелігійний діалог, міжконфесійний діалог, релігійне середовище, іслам
DOI	10.33930/ed.2019.5007.41(7-9)-8
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/39392/Kvik.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Захист

3.1. Посилання, за яким здійснюватиметься онлайн-трансляція захисту

<https://www.youtube.com/channel/UC7PNEvK5g8CET3dTxA-x0yQ>

4. Разова рада

4.1. Дата рішення Вченої ради про утворення разової ради

30.10.2023

Голова разової ради

ПІБ	Горохолінська Ірина Володимирівна
Місце роботи	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Посада	доцент (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Філологічний факультет
Науковий ступінь	Доктор наук, 09.00.11 Релігієзнавство
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0001-7921-8245

Публікації за тематикою дисертації

Горохолінська І. Синергія релігійного та світського у філософській думці античності як ідейні джерела сучасної постсекулярності. Вісник Маріупольського державного університету. Серія Філософія. Культурологія. Соціологія. 2021. Вип. 21.С. 40-50.

Рік	2021
Ключові слова	секулярність, постсекулярність, Античність, синергія, Піфагор, Ксенофан із Колофона, релігійність
DOI	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://visnyk-culturology.mdu.in.ua/ARHIV-uk/21/21_vypusk_2021.pdf

Horokholinska I. Moral challenges of Ukrainian post-secular society: social and value worth of tolerance. Схід. № 3 (161). 2019. Р. 78-83.

Рік	2019
Ключові слова	tolerance, respect for other, resentment, "morality of a slave and aristocrat", Christian ethics, post-secularity
DOI	10.21847/1728-9343.2019.3(161).171818
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні

Посилання	http://skhid.kubg.edu.ua/article/view/171818
Горохолінська І.В. Постсекулярність: богословські та філософські інтенції сучасної релігійності. Монографія. Чернівці: Черн. нац. ун-т, 2019. 424 с. ISBN 978-966-423-524-9	
Рік	2019
Ключові слова	секулярне, постсекулярність, філософія релігії, філософська теологія, моральне богослов'я, постмодерна філософія, постмодерне богослов'я, аксіологія, релігійність
DOI	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://shron1.chtyvo.org.ua/Horokholinska_Iryna/Postsekuliarnist_filosofski_ta_bohoslovski_intentsii_suchasnoi_relihiinost_i.pdf?PHPSESSID=vssdg3afqot845nu52falqq91

Рецензент

ПІБ	Бродецький Олександр Євгенович
Місце роботи	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Посада	доцент (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Філологічний факультет
Науковий ступінь	Доктор наук, 09.00.11 Релігієзнавство
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0002-1769-9036

Публікації за тематикою дисертації

Brodetskyi O., Horokholinska I., Lahodych M. Value Vectors of the World Local Orthodox Churches Position Regarding Russia's War Against Ukraine. Occasional Papers on Religion in Eastern Europe. 2022. Vol. 42: Iss. 8. Art. 2. (Web of Science) (Q3 – <https://jcr.clarivate.com/jcr-jp/journal-profile?journal=OCCAS%20PAP%20RELIG%20E%20EU&year=2022>)

Рік	2022
Ключові слова	peace, war, government, the Orthodox, Ukraine, the world Orthodox Churches, state-aggressor, value position, religious leadership
DOI	10.55221/2693-2148.2385
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000879897600002

Бродецький О.Є. Вектори релігійної комунікації в тлумаченні Спінози: методологічно-ціннісний

ракурс. Вісник Маріупольського державного університету. Серія Філософія. Культурологія. Соціологія. 2021. Вип. 21. С. 15-24.

Рік	2021
Ключові слова	Барух (Бенедикт) Спіноза, пантеїзм, Бог, віра, цінності, релігія, богослов'я, філософія, комунікація, толерантність
DOI	-
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://visnyk-culturology.mdu.in.ua/ARHIV-uk/21/21_vypusk_2021.pdf

Офіційний опонент

ПІБ	Филипович Людмила Олександрівна
Місце роботи	Інститут філософії імені Г. С. Сковороди Національної академії наук України
Посада	Провідний науковий співробітник (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Відділення релігієзнавства
Науковий ступінь	Доктор наук, 09.00.11 Релігієзнавство
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	-
ORCID	0000-0002-0886-3965

Публікації за тематикою дисертації

Fylypovych L., Tytarenko V., Vladychenko L. Scholarly Study of Religion in Ukraine. Occasional Papers on Religion in Eastern Europe. 2020. Vol. 42. Iss. 3. Art. 3. (Web of Science) (Q3 – <https://jcr.clarivate.com/jcr-jp/journal-profile?journal=OCCAS%20PAP%20RELIG%20E%20EU&year=2022>)

Рік	2020
Ключові слова	religious studies, methodology, religious minorities, poly-religiousness, religious life of Ukraine
DOI	10.55221/2693-2148.2340
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000791582100002

Tytarenko, V., Fylypovych, L. Transformation of religious values: dimensions of religious studies and sociology. Схід. 2021. 1 (3). P. 45-51.

Рік	2021
Ключові слова	universalization, religion, religious values, sociological surveys, transformation, globalization processes

DOI	10.21847/1728-9343.2021.1(3).244353
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://skhid.kubg.edu.ua/article/view/244353/242417

Офіційний опонент

ПІБ	Горбань Річард Анатолійович
Місце роботи	Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв
Посада	Професор (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва ЛНАМ
Науковий ступінь	Доктор наук, 09.00.11 Релігієзнавство
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0001-7112-9723

Публікації за тематикою дисертації

Gorban R. Dialogueness – A Determinant Attribute of Philosophical, Artistic and Religious Consciousness of Pope John Paul II. Journal of Religious & Theological Information. 2021. Vol. 20. Is. 4. (Scopus) (Q3 – <https://www.scimagojr.com/journalsearch.php?q=4700152790&tip=sid&clean=0>)

Рік	2021
Ключові слова	dialogical civilization, John Paul II, monadic person, personalism, vocation
DOI	10.1080/10477845.2021.1979303
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85115213094&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&sid=c746fa3ca97800e3dda02774bb080cae&sot=b&sdt=b&s=TIT LE%28A+Determinant+Attribute+of+Philosophical%2C+Artistic+and+R eligious+Consciousness+of+Pope+John+Paul%29&sl=103&sessionSearchId=c746fa3ca97800e3dda02774bb080cae

Горбань Р. А. Богословсько-філософська концепція діалогу Церкви і митців св. Івана Павла II у контексті персоналістичного дискурсу та реалізації душпастирського покликання. Вісник Львівського університету. Серія філософські науки. 2022. Вип. 29. С. 108–134.

Рік	2022
Ключові слова	богослов'я діалогу, принцип монадності особи, ідентичність, історична пам'ять, свобода, любов, персоналістична демократія, атеїстичний гуманізм, справжній гуманізм, справжня цивілізація

DOI	10.30970/PHS.2022.29.12
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://fs-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/29_2022/12.pdf

Офіційний опонент

ПІБ	Мартич Руслана Василівна
Місце роботи	Київський університет імені Бориса Грінченка
Посада	Доцент (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Факультет суспільно-гуманітарних наук
Науковий ступінь	Кандидат наук, 09.00.11 Релігієзнавство
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	19.01.2012
ORCID	0000-0002-7755-4496

Публікації за тематикою дисертації

Horban O., Martych R. The basic approaches to the Value of life in bioethical discourse. *Studia Warmińskie*. 2022. № 59. P. 87–96. (Web of Science) (Q2 – <https://jcr.clarivate.com/jcr-jp/journal-profile?journal=STUD%20WARM&year=2022>)

Рік	2022
Ключові слова	bioethics, life, values, discourse, sanctity of life, quality of life
DOI	10.31648/sw.8328
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000915366000005

Horban O., Martych R. The idea of living in religious-philosophical discourse. *Studia Warmińskie*. 2020. № 57. P. 101–115. (Web of Science) (Q1 – <https://jcr.clarivate.com/jcr-jp/journal-profile?journal=STUD%20WARM&year=2022>)

Рік	2020
Ключові слова	life, cognition, discourse, religion, philosophy
DOI	10.31648/sw.6008
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000626722600009

Підтвердження

Я підтверджую, що:

- я належним чином уповноважений/а закладом освіти/науковою установою на подання цього повідомлення, і за потреби надам документ, який підтверджує ці повноваження
- усі відомості, викладені у цьому повідомленні, є достовірними

Документ підписаний електронним підписом

ЯКУБОВСЬКА НАТАЛІЯ ОЛЕКСІЇВНА

31.10.2023